

**ФЕТЬКО Анжеліка Василівна,**  
вчитель вищої категорії, Старший вчитель  
«Формування читацької компетентності в умовах нової української  
школи»

*Прищепити дитині смак до читання –  
найкращий подарунок,  
який ми можемо їй зробити.*

*С.Лупан*

Без високої культури читання, на думку В.О. Сухомлинського, немає ні школи, ні справжньої розумової праці.

На мою думку, читання є запорукою успішного опанування всіх наук та розвитку дитячого інтелекту. Учням початкових класів складно поєднувати водночас зорове сприйняття букв і вимову звуків, слів, речень, усвідомлювати прочитане, визначати ставлення до нього. Щоб дитина не втратила інтерес до читання, легко розуміла і засвоювала зміст, слід в першу чергу розвивати техніку читання, одночасно з розвитком вміння сприймати і розуміти прочитане.

Формувати повноцінні мовленнєві уміння і навички, здатність до творчого самовираження, щоб учень відчував, що він цікавий як особистість, - одне з основних завдань початкової школи. Для цього необхідно створювати відповідні умови та формувати необхідні мислительні операції, мовленнєві навички за допомогою спеціальних вправ. Всі вправи мають відповідати віковим особливостям дітей, темі уроку і поступово ускладнюватись. На швидкість читання впливає багато факторів: рівень мовлення, кут зору читця, артикуляція, постановка дихання, характер тексту (зміст, легкий чи складний, цікавий – нецікавий), розмір шрифту, чіткість друку, розвиток антиципації. Систематичний облік і регулювання швидкості стимулюють до швидкого читання. Я вважаю, що читання відіграє головну роль в успішному навчанні, одночасно є специфічним засобом опанування дитиною всіма навчальними предметами та активно впливає на мовний і розумовий розвиток учнів, тому я і приділяю значну увагу проблемі вдосконаленню навичок читання.

Сучасним дітям не подобається читати, їм подобається годинами сидіти з планшетом чи телефоном. І, коли дітей заставляєш читати, то це вони сприймають, як покарання. Ні в якому разі не можна використовувати читання як засіб покарання дитини. Після такого покарання навряд чи можна сподіватися на те, що дитина отримає задоволення від спілкування з книгою. Наше завдання полягає в тому, щоб кожную нову зустріч із книгою перетворити на цікаві, приємні хвилини в житті дитини. Тому сучасність вимагає від нас нових підходів, більш інноваційних. Моя мета – не лише навчити дітей добре читати, а й привити любов до книги, до читання. Адже читання - це віконечко, через, яке діти бачать і пізнають світ і самих себе.

Звичайно, все нове повинно на чомусь базуватися. А от який результат маємо на самому уроці - це свого роду мистецтво. І вчителя можна назвати митцем. Він малює в своїй уяві, а потім відтворює на уроці витворені ним

нові методи та форми навчання. Бо, як казав Конфуцій: «Хто опанував нове, плачучи старе, той може бути вчителем».

Головною метою уроків читання є формування у молодших школярів першооснов читацької культури, емоційно - оцінного ставлення до змісту прочитаного, формування особистості засобами художнього слова. Читання рідною мовою є потужним засобом виховного і розвивального впливу на особистість дитини. У процесі його вивчення здійснюється мовленнєвий, морально - естетичний, літературний, інтелектуальний розвиток школярів, виховується дитяча особистість. Під час читання формується ставлення дитини до навколишнього середовища, її громадянська позиція, збагачуються почуття, розвивається творча уява, значною мірою задовільняються пізнавальні інтереси молодшого школяра.

Навчити добре читати не просто. Для цього треба створити сприятливі умови, забезпечити кваліфіковане керівництво навчанням, основою якого є знання особливостей процесу читання, володіти ефективними методами й прийомами навчання. Структура таких уроків різна, але мета їх одна: навчити дітей читати. Сформованість техніки читання і вміння здобувати знання через читання - ось основа навчального процесу.

Навички читання — це комплексний процес, що поєднує технічну сторону (відтворення звукової форми слова) та смислову (розуміння, аналіз, активна переробка інформації). Ключовими характеристиками є правильність, усвідомленість, виразність та темп. Ефективний розвиток навичок включає як читання вголос, так і мовчки, а також аналіз, прогнозування та вибіркоче читання.

У своїй роботі я пропоную систему вправ і завдань на вдосконалення навички читання. Я маю на увазі той період навчання, коли учні вже вивчили буквар і за умови правильної організації роботи можуть швидко просуватись уперед, удосконалюючи навичку читання.